

Sreda, 13. april 2016

P8_TA(2016)0121

Izvajanje in pregled strategije EU za Srednjo Azijo**Resolucija Evropskega parlamenta z dne 13. aprila 2016 o izvajanju in pregledu strategije EU za Srednjo Azijo (2015/2220(INI))**

(2018/C 058/13)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju četrtega poročila o napredku z dne 13. januarja 2015 o izvajanju strategije EU za Srednjo Azijo, sprejete v letu 2007,
- ob upoštevanju sklepov Sveta o strategiji EU za Srednjo Azijo, ki jih je 22. junija 2015 sprejel Svet za zunanje zadeve,
- ob upoštevanju zavez, danih na ministrskem zasedanju EU in Srednje Azije 20. novembra 2013 v Bruslju,
- ob upoštevanju skupnega sporočila 5. skupne konference na visoki ravni med EU in državami Srednje Azije o sodelovanju na področju vode in energije, ki je potekala v Milanu 12. in 13. oktobra 2015,
- ob upoštevanju izidov s srečanja OVSE o uveljavljanju človeške razsežnosti, ki je potekalo od 21. septembra do 2. oktobra 2015 v Varšavi,
- ob upoštevanju istanbulskega procesa za regionalno varnost in sodelovanje za varen in stabilen Afganistan, ki je bil sprožen v Turčiji leta 2011, in ministrske konference „srce Azije“, ki je potekala 14. junija 2012 v Kabulu in je bila namenjena njegovemu izvrševanju;
- ob upoštevanju podpore in pozitivne ocene, ki ju je bil na predstavitvi dne 1. junija 2015 s strani Odbora za zunanje zadeve deležen novoimenovani posebni predstavnik EU za Srednjo Azijo Peter Burian,
- ob upoštevanju prejšnjih resolucij o tej regiji, predvsem z dne 20. februarja 2008 o strategiji EU za Srednjo Azijo ⁽¹⁾ ter z dne 15. decembra 2011 o stanju izvajanja strategije EU za osrednjo Azijo ⁽²⁾,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 29. aprila 2015 o posebnih poročilih Računskega sodišča v okviru podelitve razrešnice Komisiji za leto 2013 ⁽³⁾, zlasti drugega dela posebnega poročila Računskega sodišča št. 13/2013 z naslovom „Razvojna pomoč EU Srednji Aziji“,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 29. aprila 2015 s pripombami, ki so del sklepov o razrešnici glede izvrševanja splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2013, oddelek III – Komisija in izvajalske agencije ⁽⁴⁾, zlasti člena 240,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 12. junija 2012 o sodelovanju na področju energetske politike s partnerji izven naših meja: strateški pristop k zanesljivi, trajnostni in konkurenčni oskrbi z energijo ⁽⁵⁾,

⁽¹⁾ UL C 184 E, 6.8.2009, str. 49.

⁽²⁾ UL C 168 E, 14.6.2013, str. 91.

⁽³⁾ UL L 255, 30.9.2015, str. 68.

⁽⁴⁾ UL L 255, 30.9.2015, str. 27.

⁽⁵⁾ UL C 332 E, 15.11.2013, str. 28.

Sreda, 13. april 2016

- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 22. novembra 2012 o vlogi skupne varnostne in obrambne politike v primeru podnebno pogojenih kriz in naravnih nesreč ⁽¹⁾,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 13. marca 2014 o prednostnih nalogah EU za 25. sejo Sveta Združenih narodov za človekove pravice ⁽²⁾,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 13. decembra 2012 o pregledu strategije EU o človekovih pravicah ⁽³⁾,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 13. decembra 2012 o letnem poročilu o človekovih pravicah in demokraciji v svetu za leto 2012 in politiki Evropske unije na tem področju ⁽⁴⁾,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 17. junija 2010 o ukrepih EU za zaščito zagovornikov človekovih pravic ⁽⁵⁾,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 8. septembra 2015 o človekovih pravicah in tehnologiji: učinek sistemov za odkrivanje vdorov in sistemov nadzora na človekove pravice v tretjih državah ⁽⁶⁾,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 11. decembra 2012 o strategiji digitalne svobode v zunanji politiki EU ⁽⁷⁾,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 11. novembra 2010 o krepitvi organizacije OVSE – vloga EU ⁽⁸⁾,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 22. novembra 2012 s priporočili Evropskega parlamenta Svetu, Komisiji in Evropski službi za zunanje delovanje o pogajanjih za sporazum o okrepljenem partnerstvu in sodelovanju med Kazahstanom in EU ⁽⁹⁾,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 15. marca 2012 o Kazahstanu ⁽¹⁰⁾,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 18. aprila 2013 o stanju človekovih pravic v Kazahstanu ⁽¹¹⁾,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 15. januarja 2015 o Kirgizistanu: zakon o homoseksualni propagandi ⁽¹²⁾,
- ob upoštevanju svojega stališča z dne 22. oktobra 2013 o stališču Sveta v prvi obravnavi z namenom sprejetja Sklepa Evropskega parlamenta in Sveta o zagotavljanju makrofinančne pomoči Kirgiški republiki ⁽¹³⁾,

⁽¹⁾ UL C 419, 16.12.2015, str. 153.

⁽²⁾ Sprejeta besedila, P7_TA(2014)0252.

⁽³⁾ UL C 434, 23.12.2015, str. 111.

⁽⁴⁾ UL C 434, 23.12.2015, str. 87.

⁽⁵⁾ UL C 236 E, 12.8.2011, str. 69.

⁽⁶⁾ Sprejeta besedila, P8_TA(2015)0288.

⁽⁷⁾ UL C 434, 23.12.2015, str. 24.

⁽⁸⁾ UL C 74 E, 13.3.2012, str. 12.

⁽⁹⁾ UL C 419, 16.12.2015, str. 159.

⁽¹⁰⁾ UL C 251 E, 31.8.2013, str. 93.

⁽¹¹⁾ UL C 45, 5.2.2016, str. 85.

⁽¹²⁾ Sprejeta besedila, P8_TA(2015)0008.

⁽¹³⁾ Sprejeta besedila, P7_TA(2013)0426.

Sreda, 13. april 2016

- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 8. julija 2010 o razmerah v Kirgizistanu ⁽¹⁾,
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 6. maja 2010 o razmerah v Kirgizistanu ⁽²⁾,
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 17. septembra 2009 o sklenitvi Sporazuma o partnerstvu in sodelovanju med Evropskima skupnostma in njunimi državami članicami na eni strani ter Republiko Tadžikistan na drugi strani ⁽³⁾,
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 23. oktobra 2014 o človekovih pravicah v Uzbekistanu ⁽⁴⁾,
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 15. decembra 2011 o osnutku sklepa Sveta o sklenitvi protokola k Sporazumu o partnerstvu in sodelovanju, ki vzpostavlja partnerstvo med Evropskima skupnostma in njunimi državami članicami na eni strani ter Republiko Uzbekistan na drugi strani, o spremembi sporazuma z namenom razširitve določb sporazuma na dvostransko trgovino s tekstilom, ob upoštevanju izteka veljavnosti dvostranskega sporazuma o tekstilu ⁽⁵⁾,
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 14. marca 2013 o odnosih med EU in Kitajsko ⁽⁶⁾,
 - ob upoštevanju akcijskega načrta za človekove pravice in demokracijo za obdobje 2015–2019, ki ga je sprejel Svet 20. julija 2015,
 - ob upoštevanju smernic EU o človekovih pravicah glede svobode izražanja na spletu in drugje, ki jih je Svet za zunanje zadeve sprejel 12. maja 2014,
 - ob upoštevanju resolucije generalne skupščine Združenih narodov A/RES/53/144 z naslovom „Deklaracija o pravicah in odgovornosti posameznikov, skupin in družbenih organizacij za spodbujanje in varstvo splošno priznanih človekovih pravic in temeljnih svoboščin“, ki je bolj znana kot deklaracija o zagovornikih človekovih pravic;
 - ob upoštevanju potekajočih pregledov globalne strategije EU za zunanjo in varnostno politiko ter evropske sosedске politike,
 - ob upoštevanju člena 21 PEU,
 - ob upoštevanju člena 52 Poslovnika,
 - ob upoštevanju poročila Odbora za zunanje zadeve in mnenj Odbora za razvoj, Odbora za mednarodno trgovino ter Odbora za pravice žensk in enakost spolov (A8-0051/2016),
- A. ker je bila strategija EU za Srednjo Azijo sprejeta v okviru čedalje večje pomembnosti regije in okrepljenega delovanja EU v sosednjem Afganistanu, razširitve evropske sosedске politike v kaspjsko regijo, potekajoče podpore EU za reformo in posodobitve posovjetskih družb ter interesov EU za energetska varnost; ker je priznavala tudi varnostne grožnje in izzive, ki zahtevajo tesnejše sodelovanje med Srednjo Azijo in EU, pa tudi njenimi državami članicami; ker se strategija izvaja skoraj osem let;
- B. ker je kljub skupni preteklosti Srednja Azija heterogena regija večetničnega in večverskega značaja; ker so pomanjkanje vzajemnega zaupanja in vztrajne napetosti glede uporabe in delitve naravnih virov do sedaj spodkopavali razvoj pravega regionalnega sodelovanja;

⁽¹⁾ UL C 351 E, 2.12.2011, str. 92.

⁽²⁾ UL C 81 E, 15.3.2011, str. 80.

⁽³⁾ UL C 224 E, 19.8.2010, str. 12.

⁽⁴⁾ Sprejeta besedila, P8_TA(2014)0040.

⁽⁵⁾ UL C 168 E, 14.6.2013, str. 195.

⁽⁶⁾ UL C 36, 29.1.2016, str. 126.

Sreda, 13. april 2016

- C. ker je spoštovanje demokracije, načel pravne države in človekovih pravic osnovni pogoj za tesnejše sodelovanje med EU in petimi državami Srednje Azije na področjih vzajemnega interesa, in sicer v dobrednem pomenu besede partnerstvo, kakor je navedeno v sporazumih o partnerstvu in sodelovanju; ker so splošne razmere na področju demokracije in človekovih pravic v regiji še zmeraj pretežno slabe in zaskrbljujoče;
- D. ker hudo nedelovanje pravne države, kar zadeva človekove pravice in temeljne svoboščine, ovira priložnosti srednjeazijskih držav za trajnostni razvoj in dobro upravljanje, kar je v škodo družbam teh držav;
- E. ker trgovinske in energetske povezave krepijo odnose med EU in Srednjo Azijo ter spodbujajo skupne vrednote, kot so pravna država, dobro upravljanje in spoštovanje človekovih pravic; ker je sistem splošnih preferencialov namenjen diverzifikaciji srednjeazijskih gospodarstev;
- F. ker so nekatere države članice razvile in poglobile dvostranske odnose z nekaterimi srednjeazijskimi državami; ker EU potrebuje skladen in dosleden pristop do regije, da bi se izognili prekrivanju ali sporočanju mešanih in dvoumnih signalov;
- G. ker se je razvojna pomoč Evropske unije Srednji Aziji, predvsem v okviru instrumenta za razvojno sodelovanje, v obdobju 2014–2020 povečala na 1 milijardo EUR, kar je 56 % več kot v programskem obdobju 2007–2013;
- H. ker evropski instrument za demokracijo in človekove pravice (EIDHR) predstavlja pomembno orodje financiranja, namenjeno podpiranju organizacij civilne družbe in demokratizacije;
- I. ker na regijo vse močnejše vpliva verski fanatizem, kar se odraža v podpori Islamski državi/skupini Daesh, Al Kajdi v Afganistanu ter Hizbut-ut-Tahriru, veliko število ljudi pa je odšlo, da bi se pridružili Islamski državi/skupini Daesh v Siriji in Iraku;
- J. ker je regija pomembno tranzitno območje za droge med Afganistanom in Rusijo in ker so v to dobičkonosno trgovino vključeni določeni lokalni klani, kar jim omogoča pomemben politični vpliv zaradi korupcije in prepletanja interesov;
- K. ker ima izobraževanje ključno vlogo pri spodbujanju stabilnega, varnega in trajnostnega razvoja regije;
- L. ker se je Svet za zunanje zadeve junija 2015 znova zavezal, da se bo zavzemal za pravice žensk, in sklenil, da je povečevanje vpliva žensk v tej regiji bistveno za zagotavljanje dolgoročne stabilnosti in dobrega upravljanja;
- M. ker morajo države Srednje Azije izboljšati pravna in upravna določila svoje azilne politike in ker lahko k temu prispevajo regionalni posvetovalni procesi, kot je proces Almaty, ki ga usklajujeta UNHCR in Mednarodna organizacija za migracije;
- N. ker so učinki globalnega segrevanja na Srednjo Azijo še vedno povečini neznani, vendar je že jasno, da se bodo težave glede oskrbe z vodo v nizko ležečih pokrajinah le še poslabšale;
- O. ker imata Rusija in Kitajska močne vezi in vpliv v regiji, vendar še vedno obstajajo pomembne priložnosti za EU, da okrepi svoje ukrepanje in sodelovanje z državami Srednje Azije;

Sreda, 13. april 2016

- P. ker so v različnih regionalnih partnerstvih, kot so Organizacija pogodbe o kolektivni varnosti, Šanghajska organizacija za sodelovanje in Evrazijska gospodarska unija, članice tudi številne države Srednje Azije, v njih pa imata prevladujoč vpliv Rusija in/ali Kitajska;
- Q. ker je bila regija povezana s pobudo „En pas, ena pot“, zlasti z gospodarskim pasom ob svilni poti, s čimer se je okrepljen njen strateški pomen;
- R. ker Srednja Azija sicer obsega srednjeazijske republike nekdanje Sovjetske zveze, a nanjo bistveno vplivajo tudi Rusija, Kitajska, Mongolija, Iran in Afganistan;

Splošne določbe o zavezah EU

1. poudarja močan strateški, politični in gospodarski interes EU pri krepitvi dvostranskih in večstranskih odnosov z vsemi srednjeazijskimi državami na podlagi skupnih vrednot, kakor je navedeno v veljavnih sporazumih o partnerstvu in sodelovanju med EU ter Kazahstanom, Kirgizistanom, Tadžikistanom in Uzbekistanom, pa tudi v sporazumu s Turkmenistanom, ki še ne velja;
2. poudarja močan interes EU za cvetočo, mirno, demokratično, stabilno in vključujočo Srednjo Azijo, ki bi delovala kot gospodarsko in okoljsko trajnostna regija, kakor je navedeno v strategiji iz leta 2007;
3. opozarja, da se je dosedanji strateški pristop k oblikovanju odnosov z državami Srednje Azije le v omejeni meri izkazal za vzdržnega in uspešnega; ugotavlja, da gospodarski odnosi med EU in ciljnim državami Srednje Azije niso doživeli nobenega pomembnega napredka, da spodbujanje regionalnega sodelovanja in povezovanja držav Srednje Azije prek izmenjave izkušenj in prenosa standardov s strani EU, kar je bil cilj prizadevanj, stagnira;
4. meni, da sicer še ni bil dosežen opaznejši napredek na področjih, omenjenih v tej resoluciji, vendar izraža upanje, da si bodo udeležene strani, torej EU in države članice ter pet srednjeazijskih držav, močno prizadevale da bi dosegle cilje, določene v uradnih dokumentih in pogodbah, ki služijo kot pravna podlaga za dvostranske in večstranske odnose Unije s Kazahstanom, Kirgizistanom, Tadžikistanom, Turkmenistanom in Uzbekistanom;
5. pozdravlja pregled strategije EU za Srednjo Azijo, ki so ga v letu 2015 opravili ESZD, Komisija in Svet; kljub temu meni, da bi bilo treba prednostne naloge in cilje bolje prilagoditi interesom, zahtevam in okvirnim pogojem srednjeazijskih partnerskih držav, pri tem pa upoštevati razlike med državami regije in edinstvenost vsake od njih, zato bi jih bilo treba točneje opredeliti s posameznimi akcijskimi načrti, prilagojenimi posameznim državam, ter jim dodati merila uspešnosti in kazalnike v uresničljivem časovnem obdobju, da bi bilo mogoče te akcijske načrte čim prej prožneje prilagoditi okvirnim pogojem v regiji;
6. se strinja, da ostajajo v letu 2007 sprejeta strategija in dolgoročna prednostna področja, opredeljena v njej (človekove pravice in pravna država, dobro upravljanje in demokratizacija, mladi in izobraževanje, gospodarski razvoj, trgovina in naložbe, energija in transport, trajnostni razvoj okolja in voda, skupne varnostne grožnje in izzivi ter medkulturni dialog), relevantni in da zagotavljajo potrebno podlago za konkretno evropsko sodelovanje v regiji, v skladu s cilji iz strategije EU; vendar pozdravlja bolj osredotočen pristop pregleda strategije;
7. pozitivno vrednoti sorazmerno ambiciozen pregled strategije; tako kot Svet priznava strateški pomen regije, zato se strinja, da bi bilo treba okrepiti učinkovito sodelovanje na področju političnih, diplomatskih in trgovinskih odnosov ter podpreti resnični prehod v demokracijo; v zvezi s tem pozdravlja, da se je v obdobju 2014–2020 glede na prejšnje obdobje razvojna pomoč EU regiji povečala za 56 %, prav tako pa je sedaj bolj ciljno usmerjena;

Sreda, 13. april 2016

8. pozdravlja dejstvo, da se je o pregledu razpravljalo na srečanju ministrov EU in Srednje Azije, ki je potekalo 21. decembra 2015 v Astani; podpira organizacijo vrha med EU in Srednjo Azijo, da bi spodbujali cilje EU v regiji ter obravnavali aktualna vprašanja in vprašanja sodelovanja;
9. se strinja z mnenjem, da bi bilo mogoče z diferenciranim pristopom pogojevanja, ki bi temeljil na spodbudah, tako z dvostranskega kot z regionalnega vidika doseči boljše rezultate; meni, da bi morali biti regionalni programi, na primer za upravljanje meja, boj proti drogami in trgovini z njimi, transport in energijo, prilagojeni in usmerjeni v zainteresirane strani, vključno z državami iz širše regije, kot so Afganistan, Iran, Mongolija in Azerbajdžan;
10. poziva EU, naj na ad hoc podlagi intenzivneje sodeluje z republikami Srednje Azije, ki si želijo tesnejšega sodelovanja, kot ga omogoča strategija EU za Srednjo Azijo;
11. poudarja, da bi okrepljeno regionalno sodelovanje izboljšalo gospodarske in varnostne razmere v regiji; ob upoštevanju dejstva, da ima Srednja Azija slabe medregionalne povezave, poziva Evropsko službo za zunanje delovanje in Komisijo, naj za države, ki želijo okrepiti takšne povezave, razvijata projekte, ki bi spodbujali tovrstno sodelovanje;
12. poudarja, da bi moralo razdeljevanje sredstev EU jasno temeljiti na pobudah in uspešnosti, upoštevati dosežke pri različnih merilih uspešnosti, oblikovanih za vse države, prav tako pa bi moralo biti odvisno od merljivega napredka, zlasti na področjih demokratizacije, preprečevanja korupcije in boja proti njej, svobodnih in poštenih volitev, človekovih pravic, boja proti trgovini z drogami, spoštovanja pravic delavcev, dobrega upravljanja, pravne države, razvoja, varnosti prebivalcev in dobrih sosedskih odnosov;
13. se strinja, da je mogoče konkretno in tvorno sodelovanje ter sprejetje demokratičnih reform in vladnih programov prav tako razumeti kot kazalnike dosežkov na številnih področjih; kljub temu poziva Komisijo in ESZD, naj svoje ocene utemeljita na dejstvih, ugotovljenih na terenu;
14. ponovno izraža potrebo po večji politični prepoznavnosti EU v srednjeazijski regiji; poziva EU in države članice, naj brez dvostranskih pogajanj, ki pogosto negativno vplivajo na zahteve glede človekovih pravic, enotno nastopijo pri spodbujanju skladnosti in usklajevanju zunanje politike v tej regiji ter skupaj uvedejo skupno načrtovanje pomoči in projektov z državami članicami, da bi dosegli popoln učinek in sinergijo; poziva Svet, Evropsko službo za zunanje delovanje in Komisijo, naj sprejmejo konkreten akcijski načrt z merljivimi merili uspešnosti, ki bi omogočil ustrezno ocenjevanje prihodnjega napredka; pozdravlja tesnejše sodelovanje in prevzemanje odgovornosti držav članic pri izvajanju strategije;
15. pozdravlja dejstvo, da se je po enoletnem premoru ponovno oblikovalo mesto posebnega predstavnika EU za Srednjo Azijo, in pričakuje, da bo novoimenovani posebni predstavnik z zagotavljanjem doslednosti zunanjih ukrepov Unije v regiji in obveščanjem političnih voditeljev in družb v Srednji Aziji o stališčih EU pomembno prispeval k izvajanju strategije za srednjeazijske države in vzpostavljanju odnosov z njimi;
16. poziva posebnega predstavnika EU, naj se osredotoči na krepitev demokracije, pravno državo, dobro upravljanje ter spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin, pri tem pa spodbuja regionalno sodelovanje ter se zavzema za dialog in mirno rešitev še nerešenih spornih vprašanj, vzpostavlja stike ne le z vladami in parlamenti, temveč tudi s civilno družbo in mediji, prispeva k preprečevanju konfliktov in spodbujanju regionalne varnosti ter spodbuja dobro upravljanje okolja in podnebnih sprememb, zlasti vodnih virov in virov ogljikovodikov; poziva posebnega predstavnika EU, naj v ustni in pisni obliki poroča Evropskemu parlamentu o glavnih izzivih, kot je določeno v členu 36 Pogodbe o Evropski uniji in njegovem mandatu;
17. poziva ESZD, Komisijo in posebnega predstavnika EU, naj okrepijo prisotnost EU v Srednji Aziji in pri tem povečajo prepoznavnost Evropske unije med prebivalstvom, civilno družbo, lokalnimi mediji, podjetji in akademskimi skupnostmi; poziva ESZD, naj tiho diplomacijo uravnoteži z okrepljeno javno diplomacijo;

Sreda, 13. april 2016

18. poziva ESZD, naj ob upoštevanju raznolike soseske te regije zagotavlja redne analize o Srednji Aziji, vključno z vprašanji, ki zadevajo vključevanje Afganistana in Irana ter zagotavljanje celovitega pristopa h Kaspiskemu morju;

19. poziva Komisijo, naj poskrbi za sinergijo, skladnost in doslednost med ukrepi, ki jih sprejemajo mednarodne organizacije, kot so OVSE, Urad ZN za droge in kriminal, Visoki komisariat ZN za begunce in Mednarodna organizacija za migracije, ter med instrumenti EU za zunanje financiranje, ki se uporabljajo v regiji, na primer instrument za razvojno sodelovanje, instrument za prispevanje k stabilnosti in miru, evropski instrument za demokracijo in človekove pravice ter instrument partnerstva, prav tako pa naj okrepi usklajevanje z Evropsko banko za obnovo in razvoj ter Evropsko investicijsko banko;

20. poziva EU, naj sodeluje s projekti pomoči in razvojnimi projekti Združenih držav Amerike na področju okolja, izobraževanja in okoljske politike, da bi izboljšali učinkovitost in skupaj dosegli širšo publiko;

21. poziva k tesnejšemu sodelovanju med EU in OVSE v Srednji Aziji, zlasti na področju človekovih pravic, demokratizacije in varnosti, z namenom združevanja in, kjer je ustrezno, medsebojnega dopolnjevanja njenih prizadevanj v regiji;

22. spodbuja delegacije EU v Srednji Aziji, naj v kar največji meri izkoristijo svoj potencial za prispevanje k izvajanju strategije EU, zlasti kar zadeva podpiranje civilne družbe in sodelovanje z njo;

23. podpira nadaljevanje medparlamentarnega sodelovanja in poudarja vlogo svoje stalne delegacije za odnose v regiji pri spremljanju izvajanja sporazumov o partnerstvu in sodelovanju z državami v regiji;

Demokratizacija, človekove pravice in pravna država

24. poziva Svet, ESZD in Komisijo, naj kot zelo pomembne obravnavajo spodbujanje demokratične preobrazbe, uveljavljanje državljskih, političnih in človekovih pravic, tudi socialnih, ki so zapisane v Mednarodnem paktu ZN o ekonomskih, socialnih in kulturnih pravicah, vzpostavljanje pravne države, dobrega upravljanja in upravnega ukrepanja v državah Srednje Azije, s čimer bi vzpostavili pogoje za varnost in stabilnost ter izgradnjo odprtih družb v zadevnih državah, posledično pa zagotovili najboljšo prakso za spopadanje z zunanjimi in notranjimi političnimi, varnostnimi in gospodarskimi izzivi;

25. poudarja, da mora biti spoštovanje človekovih pravic in demokracije v središču strategije EU, ko gre za obseg sodelovanja, predviden v sporazumih o partnerstvu in sodelovanju, ki vključujejo tudi uporabo klavzule o človekovih pravicah in demokraciji; obžaluje, da se pravne obveznosti v zvezi z varovanjem demokracije in pravne države, navedene v sporazumih o partnerstvu in sodelovanju, niso primerno izvajale, razen določenega napredka, doseženega v Kirgizistanu;

26. obžaluje, da razmere na področju splošnega spoštovanja demokratičnih standardov, človekovih pravic in temeljnih svoboščin še niso dosegle sprejemljive ravni; obžaluje, da razmere na področju človekovih pravic v splošnem ostajajo zaskrbljujoče, vendar poudarja, da je bil kljub temu dosežen omejen pozitiven razvoj v nekaterih državah regije, vključno z zakonodajnimi reformami, okrepljenimi prizadevanji za preprečevanje mučenja in koraki v smeri odprave dela otrok in prisilnega dela,

27. poudarja dodano vrednost in dodatni potencial platforme na področju pravne države, ki jo usklajujeta Nemčija in Francija, pri tem pa ju dejavno podpirata Finska in Latvija, pri organiziranju več dogodkov, ki so namenjeni ustavnemu in upravnemu pravu ter usposabljanju sodnikov; spodbuja druge države članice, naj v zvezi s tem delujejo bolj proaktivno; vendar vztraja, da je treba platformo še okrepiti, da bi zajela dejanska vprašanja s področja demokratizacije in človekovih pravic; poziva k polnemu izvajanju te platforme in tesnejšemu sodelovanju s civilno družbo v njenem okviru; poziva EU in ambasade držav članic, naj podpirajo dejansko neodvisne nevladne partnerje;

Sreda, 13. april 2016

28. opozarja na razlike med sprejetimi zakoni in njihovim izvajanjem v praksi, zaradi česar prihaja do neustreznih ocen napredka; poziva ESZD in Komisijo, naj napredek ocenjujeta na podlagi dejanskih praktičnih rezultatov, ne pa da ocene temeljijo na zakonodaji ali izjavah;
29. priporoča, naj EU prilagodi svojo politiko na področju človekovih pravic in instrumente za zunanje financiranje ter pri tem v večji meri kot glavno vodilo upošteva dolgoročno demokratično reformo;
30. močno obsoja nenehen pregon zagovornikov človekovih pravic, opozicijskih politikov in novinarjev v Turkmenistanu, Uzbekistanu, Tadžikistanu, Kazahstanu in Kirgizistanu, zato poziva ESZD, naj uporabi vsa sredstva, ki so ji na voljo, da bi jim hitro stopila v bran;
31. obsoja ciljno usmerjen pregon predstavnikov opozicije v izgnanstvu s strani nekaterih srednjeazijskih režimov, vključno z umori in zlorabo postopkov izročitve prek Interpola; poziva države članice, naj zagotovijo boljše varstvo in preprečijo deportacije teh oseb v skladu z načelom nevračanja, ki preprečuje, da bi žrtve pregona izročili tistim, ki tovrsten pregon izvajajo;
32. v zvezi s tem poziva ESZD, naj odločno obsodi represivne ukrepe režimov v Srednji Aziji, sprejete z namenom ohranjanja javne varnosti, pri tem pa prizna upravičene varnostne pomisleke;
33. poziva Svet, ESZD in Komisijo, naj v okviru nadaljnjega razvoja odnosov pozovejo partnerske države Srednje Azije k čimprejšnji ratifikaciji Rimskega statuta Mednarodnega kazenskega sodišča ter odobritvi in začetku izvajanja ključnih temeljnih standardov in drugih pravil MOD, za katere tega še niso storile;
34. razume varnostno tveganje, ki ga predstavlja povratek tujih borcev, ki so se borili za Daesh, vendar je zelo zaskrbljen zaradi vse pogostejših ukrepov proti civilni družbi pod pretvezo varnosti in stabilnosti, za katere meni, da v nobenem primeru niso ustrezen odziv na to grožnjo, vključno z dvomljivimi obtožbami za teroristične dejavnosti ali ohlapnimi sumi za podžiganje sovraštva v družbi, sprejetjem t.i. zakonov o tujih posrednikih, ki stigmatizirajo in omejujejo dejavnosti zakonitih nevladnih organizacij, ki prejemajo sredstva iz tujine, ter okrepljeno uporabo tehnologije za spremljanje, nadzor, cenzuro in filtriranje; opominja partnerske države, da mora v celoti delujoča demokracija spoštovati svobodo izražanja in pluralnost medijev; v zvezi s tem poudarja, da omejevanje svobodnega izražanja mnenj nikakor ne prispeva k trajni notranji stabilnosti; poudarja, da bi morali ustrezni instrumenti EU, kot so redni seminarji in okrepljena izmenjava mnenj s širšo javnostjo, prispevati h krepitvi njenega položaja, številne skupnosti pa so trenutno bolj naklonjene ohranjanju odnosov med skupinami in klani ali mrežami, ki jih usmerja vladajoča elita;
35. poziva države v regiji, naj prisotnosti mednarodnih nevladnih organizacij ne obravnavajo kot grožnjo, temveč kot nekaj, kar je koristno za družbo, in jim omogočijo poln dostop do zaporov, da bi izboljšali preglednost izvrševanja kazni, zlasti kar zadeva sodelovanje z vsemi agencijami Združenih narodov in Mednarodnim rdečim križem;
36. je zaskrbljen zaradi vse več zakonov v državah te regije, ki omejuje svobodo medijev, izražanja, zbiranja in združevanja ter so uperjeni zoper financiranje civilne družbe (zakoni o tujih posrednikih) in skupnost LGBTI (t.i. zakoni o propagandi LGBTI); meni, da si mora v zvezi s tem EU poleg spodbujanja omenjenih pravic prav tako za prednostno nalogo zadati spodbujanje svobode veroizpovedi in prepričanja ter pravic žensk, otrok in manjšin;
37. poziva organe, naj si dodatno prizadevajo zaščititi etnične in verske manjšine ter osebe iz skupine LGBTI v srednjeazijskih družbah, končajo diskriminacijo zoper njih ter spoštujejo pravice ranljivih oseb, zlasti invalidov;

Sreda, 13. april 2016

38. opozarja, da sta varstvo in spodbujanje človekovih pravic eden od ključnih ciljev EU, in poziva oblasti, naj podprejo njegovo izvajanje v skladu z mednarodnim pravom in standardi, zlasti Konvencijo ZN o otrokovih pravicah;

39. pozdravlja vzpostavitev dialoga o človekovih pravicah z vsemi petimi državami Srednje Azije; izpostavlja pa pomanjkanje preglednosti postopka in poziva podpredsednico/visoko predstavnico, naj pregleda vlogo, mandat, cilje in nadaljnje spremljanje dialogov o človekovih pravicah z državami regije, predvsem pa naj vključi vse deležnike, vključno z islamskimi reformističnimi političnimi gibanji, ki nasprotujejo ekstremizmu, in uvede mehanizme za sistematično spremljanje človekovih pravic ter načrte ukrepov ob nepredvidljivih dogodkih, s katerimi bi izboljšala učinkovitost teh mehanizmov, v kolikor bi se izkazalo, da so pomanjkljivi; ugotavlja, da so dialogi o človekovih pravicah pomembno orodje EU za sodelovanje s srednjeazijskimi državami, ki omogoča izvajanje pametnih strategij, zaradi česar bi ga bilo treba ustrezno uporabljati; poziva, naj bodo ti dialogi del celovitega zavzemanja za človekove pravice v regiji; v zvezi s tem poziva k odpiranju in posredovanju vprašanj o človekovih pravicah na vseh ravneh, vključno z voditelji držav in vlad; poziva EU, naj posamezne konkretne primere odpira jasno in javno;

40. poudarja pomen mehanizma splošnega rednega pregleda Sveta ZN za človekove pravice pri učinkovitem izvajanju varstva človekovih pravic, procesa demokratizacije ter pravne države v Turkmenistanu, Uzbekistanu, Tadžikistanu, Kazahstanu in Kirgizistanu;

41. opozarja vlade srednjeazijskih držav na njihove zaveze v okviru človeške razsežnosti OVSE;

42. pozdravlja izjave generalnega sekretarja ZN Ban Ki Muna med njegovim obiskom regije junija 2015, v katerih je posvaril pred krčenjem demokratičnega prostora;

43. ugotavlja, da se ukrepi EU in ZDA v Srednji Aziji praktično ne usklajujejo; spodbuja oblikovanje bolj praktičnih vezi za sodelovanje; meni, da je skupno ukrepanje lahko koristno zlasti na področjih, kot so varnost ljudi in spodbujanje človekovih pravic;

Pravice žensk in enakost spolov,

44. priznava, da se Uzbekistan, Kazahstan, Kirgizistan, Tadžikistan in Turkmenistan soočajo z različnimi izzivi na področju izboljšanja položaja človekovih pravic, vendar se ta regija sooča tudi s skupnimi izzivi, denimo pri obravnavanju in spodbujanju pravic žensk in zagotavljanju enakosti spolov;

45. ugotavlja, da je sicer vseh pet srednjeazijskih držav ratificiralo Konvencijo OZN o odpravi vseh oblik diskriminacije žensk, vendar je njihova kultura še vedno patriarhalna in imajo v njej moški prevladujočo vlogo, družbo na mnogih področjih še vedno označuje precejšnja neenakost moških in žensk, tudi pri dostopu do višje izobrazbe, trga dela ter pravni zaščiti in pravic, poleg tega je na številnih območjih Srednje Azije še vedno splošno razširjeno nasilje nad ženskami, denimo v obliki nasilja v družini, ugrabitev nevest, trgovine z ljudmi, zgodnjih porok in fizičnega nasilja; poziva omenjeno skupino držav, naj dosledno izvajajo Konvencijo OZN o odpravi vseh oblik diskriminacije žensk; ponovno poudarja, da mora pomoč EU zajemati specifične ukrepe za odpravo diskriminacije žensk;

46. ugotavlja, da imajo ženske polno in odločilno vlogo v kmetijski proizvodnji v vseh srednjeazijskih državah, saj povprečni delež žensk, zaposlenih v kmetijskem sektorju, znaša 58 % ⁽¹⁾; poziva vse srednjeazijske države, naj spodbujajo zaposlovanje žensk in žensko podjetništvo, zlasti na podeželju; poziva k spodbujanju in spremljanju ekonomskih in socialnih pravic ter krepitev vloge žensk, kar naj bo glavni cilj v okviru odnosov EU s to regijo;

⁽¹⁾ Statistični podatki Svetovne banke za leto 2012.

Sreda, 13. april 2016

47. je seznanjen z ukrepi, ki so jih sprejele posamezne srednjeazijske države, da bi povečale enakost spolov, na primer s spremembo členov 154 in 155 kirgiškega kazenskega zakonika, ki je začela veljati februarja 2014 in je poostrila kazni za splošno razširjeno ugrabljanje nevest; vendar se zaveda, da je varstvo pravic žensk in spodbujanje enakosti spolov v tem delu še vedno problematično; poziva Komisijo, naj srednjeazijske države še naprej podpira pri razvoju njihovih programov za pravice žensk, da bi razvijali in dosegli enakost spolov ter zagotovili, da bodo prav vsi, tudi najbolj ranljive osebe, neomejeno uživali človekove pravice;

48. pozdravlja kazahstansko strategijo za enakost spolov ter 45 političnih, družbenih in gospodarskih ukrepov, ki jih vsebuje; poziva Komisijo, naj srednjeazijske države še naprej podpira pri oblikovanju programov za pravice žensk in naj to strategijo izvajajo učinkoviteje; obžaluje nezadostno zastopanost žensk v kazahstanskih javnih organih odločanja, čeprav je v političnih institucijah zakonsko določena 30-odstotna kvota;

49. poziva ESZD, naj v okviru pregleda strategije EU za Srednjo Azijo in v skladu s svojimi prednostnimi nalogami za obdobje 2016–2020 ter napredkom, ki so ga srednjeazijske države že dosegle, oblikuje celovit akcijski načrt za enakost spolov s konkretnimi ukrepi za izboljšanje pravic žensk in njihovih življenjskih razmer; meni, da bi bilo treba vse srednjeazijske države spodbujati k sprejetju zakonodaje, ki bo izrecno prepovedovala vse oblike diskriminacije in nasilja nad ženskami, vključno s spolno, fizično, psihološko in finančno zlorabo, ki poleg drugih osamitvenih dejavnosti ženskam onemogočajo delo in dostop do bančnih računov, kreditnih kartic ali prevoza; poudarja, da je finančna varnost najboljše merilo za ocenitev, ali bo žrtvi nasilja v družini uspelo pobegniti od zlorabe in se osvoboditi; poziva srednjeazijske države, naj nasilje nad ženskami obravnavajo kot kaznivo dejanje, naj ustrezno raziščejo vse prijavljene primere in izvajajo ukrepe za zagotovitev jamstev za zaščito, pomoči in dostopa do pravnih sredstev za žrtve, skupaj z mehanizmi za zagotovitev izvrševanja zakonodaje; ugotavlja, da je delovanje poročnih agencij v Srednji Aziji razmeroma pomembno in poziva srednjeazijske države, naj preučijo možnost ureditve teh agencij, da bi ranljive ženske bolje zaščitili pred izkoriščanjem; poziva srednjeazijske države, naj organizirajo izobraževalne kampanje o pravici do življenja brez nasilja in sprejmejo pobude za osveščanje celotne javnosti, še zlasti verskih voditeljev, da se med poročnim obredom od obeh strani obvezno zahteva privolitev;

50. ugotavlja, da je razkorak med zakonodajo in dejanskim stanjem in da nekatere države sicer imajo zakonodajo, ki zagotavlja enake pravice pri delitvi premoženja, vendar je še vedno prisotna diskriminacija, ki privilegira moške naslednike; je zaskrbljen, ker se ženske v Tadžikistanu zaradi pomanjkanja pravne registracije porok v tej državi po ločitvi znajdejo v ranljivem položaju, saj je raziskava OVSE pokazala, da zaradi tega v primeru ločitve 80 % žensk nima dostopa do premoženjskih pravic in otroškega dodatka;

51. poziva EU, naj podpira organizacije civilne družbe, ki se zavzemajo za človekove pravice in spodbujajo enakost spolov v srednjeazijskih državah, in aktivno sodeluje z mednarodnimi organizacijami, dejavnimi na področju enakosti spolov, kot so Mednarodna organizacija dela, OECD in OZN, da bi ustvarili sinergije z namenom krepitev vloge žensk;

52. ugotavlja, da so ženske slabo zastopane na ministrskih položajih, saj so leta 2015 v Kirgizistanu zasedale 15 %, v Turkmenistanu pa 5,7 % teh položajev⁽¹⁾; spodbuja srednjeazijske države in Komisijo, naj se osredotočijo na vključevanje žensk v procese odločanja, zlasti na političnem področju, in priporoča uvedbo kvotnega sistema, ki bo spodbujal udeležbo žensk, predvsem ko gre za vložitev kandidature;

53. poziva srednjeazijske države, naj se zavzamejo za enakopraven dostop do informacijske in komunikacijske tehnologije, da bodo ženske imele možnosti za rast v lokalnem in svetovnem gospodarstvu;

⁽¹⁾ Statistični podatki Svetovne banke za petletno obdobje (2011–2015).

Sreda, 13. april 2016

54. priporoča poučevanje in usposabljanje sodnega osebja na področju enakosti spolov in poudarja, da je treba kaznovati storilce nasilja na podlagi spola;

55. poudarja, da je treba organizirati tečaje usposabljanja o nasilju nad ženskami in trgovini z ljudmi za osebje organov kazenskega pregona, tožilce in osebje sodnih organov ter vzpostaviti dostopne centre in zatočišča, ki bodo žrtvam zagotavljala psihološko in pravno podporo;

56. poudarja, da je pomembno ustrezno financiranje institucij in organov, pristojnih za izvajanje politike na področju enakosti spolov, in zagotoviti neodvisnost in financiranje organizacij civilne družbe, ki se borijo za pravice žensk.

Izobraževanje in mladi – medosebna izmenjava

57. poudarja, da je izobraževanje eno od ključnih področij dolgoročnega ukrepanja EU v Srednji Aziji; meni, da je izobraževanje ključni steber povezovanja in dejavnik, ki omogoča demokratičen, gospodarski in socialni razvoj v vseh srednjeazijskih državah; podpira delo izobraževalne pobude za Srednjo Azijo, ki v sklopu izobraževalnih in institucionalnih programov zagotavlja tehnično podporo in dialog prek seminarjev (kot je bil seminar v Biškeku leta 2014); v zvezi s tem pozdravlja pobudo Latvije za organizacijo prvega srečanja ministrov EU in držav Srednje Azije o izobraževanju ter prizadevanja Latvije in Poljske za vodenje regionalnega izobraževalnega programa, potem ko so nekatere države članice dolgo niso pokazale pripravljenosti glede tega; poziva EU in države članice, naj dejavno prispevajo k izvajanju ustreznih ciljev, oblikovanih med latvijskim predsedovanjem v prvi polovici leta 2015; meni, da so naložbe v vključujoče in kakovostno izobraževanje najboljši način za postopno izboljšanje socialno-ekonomskih razmer v regiji;

58. poziva Komisijo, naj obravnava ugotovljene pomanjkljivosti v izobraževalni platformi EU za Srednjo Azijo, na primer pravičen dostop do izobraževanja, težave z begom možganov ter usposabljanje prikrajšanih in ranljivih skupin, kot so dekleta, invalidni otroci in otroci manjšin;

59. poziva EU, naj več pozornosti nameni spodbujanju kakovostne izobrazbe mladih v srednjeazijskih državah, saj prinašajo pozitivne učinke v smislu vključevanja v družbo, socialne kohezije in stabilnosti ter oblikujejo trajnostne demokratične družbe, prav tako pa so najboljši način preprečevanja nasilnega ekstremizma in radikalizacije med mladimi v regiji; meni, da gre pri tem glede na demografski izziv, ki izhaja iz dejstva, da 25-35 % prebivalstva predstavljajo otroci, stari 14 let ali manj, za prednostno nalogo; meni, da je treba več pozornosti posvetiti čezmejnemu projektu za medkulturno spravo in razvoj v Ferganski dolini;

60. pozdravlja povečanje vpisa v osnovne in srednje šole, pri čemer poudarja, kako pomembno je nadaljevati po tej poti; pozdravlja dejstvo, da je število žensk in moških, ki končajo osnovnošolsko in srednješolsko izobraževanje, skoraj enako; poudarja pomen dostopa žensk do strokovnega usposabljanja in univerzitetnega izobraževanja, zlasti v Uzbekistanu in Tadžikistanu, kjer med številom žensk in moških, vključenih v visoko izobraževanje, še vedno obstaja velika razlika;

61. poudarja, da morajo imeti ženske dostop do poklicnega usposabljanja in univerzitetne izobrazbe, vključno z večjo prisotnostjo na področjih znanosti in tehnologije, in poziva posebnega predstavnika EU, naj spodbuja pobude na tem področju; meni, da bi morala EU okrepiti svoje ukrepe na tem področju, denimo z organiziranjem tečajev usposabljanja za učitelje in dobavo izobraževalnega materiala; poziva k sprejetju ukrepov za posodobitev javnega izobraževalnega sektorja, spodbujanje akademskih izmenjav in omogočanje ženskam, da se jih udeležujejo pod enakimi pogoji; meni, da bi bilo treba oblikovati programe usposabljanja na področju enakosti spolov za pedagoške delavce;

62. meni, da bi morali pozitivno vlogo EU v regiji še okrepiti prek izobraževanja in stikov med ljudmi; opozarja na pomen programov EU za mednarodne izmenjave, kot so Erasmus+, Erasmus Mundus in Erasmus Tempus, pri spodbujanju pozitivne mobilnosti in medkulturnega dialoga med EU in Srednjo Azijo, pa tudi pri zagotavljanju priložnosti za krepitev

Sreda, 13. april 2016

vpliva študentov, ki se vanje vključijo, saj prihaja do zблиževanja dveh kultur; pozdravlja dejstvo, da je EU programu Erasmus+ za sodelovanje na področju izobraževanja v tej regiji namenila 115 milijonov EUR; poziva vse zadevne deležnike na ravni Unije ter ravni držav članic, naj ocenijo in okrepijo obstoječe mehanizme programov za študijske izmenjave in štipendije ter izmenjave mladih strokovnjakov med EU in državami srednjeazijske regije, zlasti na področju tehnologije in uporabnih znanosti;

63. pozdravlja dejstvo, da vseh pet držav Srednje Azije pozorno spremlja bolonjski proces, na podlagi katerega so bile izvedene številne nacionalne reforme v zadnjih letih;

64. poziva Komisijo, naj spodbuja sodelovanje znanstvenikov, inštitutov in podjetij iz držav Srednje Azije pri skupnih raziskovalnih projektih in projektih na področju inovacij, ki se financirajo v okviru programa Obzorje 2020;

Gospodarsko povezovanje, trgovina in trajnostni razvoj

65. ugotavlja skupne značilnosti, ki so rezultat zgodnejših zgodovinskih obdobj, tudi svilnih poti, kolonizacije turških plemen in sprejetja islama; ugotavlja tudi, da je pet držav v tej regiji na različnih razvojnih stopnjah, in sicer: Kazahstan se profilira kot ključni akter v regiji, odnosi EU s to državo pa se nenehno krepijo; Kirgizistan in Tadžikistan sta sicer precej revnejša, vendar razmeroma odprta z dokaj delujočo civilno družbo; tudi odnos EU z Uzbekistanom se razvija; Turkmenistan pa ostaja najbolj zaprta država v regiji, brez neodvisne civilne družbe;

66. opozarja na dejstvo, da je za regijo značilna tudi velika raznolikost, ne nazadnje v bogastvu z naravnimi viri, kot so fosilna goriva in orne površine, ter – kar je deloma posledica naravnih danosti – v trenutni stopnji človekovega in gospodarskega razvoja teh držav; poudarja, kako pomembno je po eni strani upoštevati kulturne razlike znotraj regije, po drugi strani pa medsebojno odvisnost držav;

67. priznava potencialen pozitiven učinek novih pobud za gospodarsko sodelovanje med EU in Srednjo Azijo na modernizacijo in demokratizacijo v regiji;

68. meni, da gospodarska diverzifikacija te regije ponuja dodano vrednost v smislu regionalnega razvoja, stabilnosti in varnosti, ob upoštevanju socialnega, ekonomskega in okoljskega ravnotežja; meni, da je bistveno posodobiti in razviti trajnostno domačo transportno in energetskega infrastrukturo, zlasti na podeželskih območjih, izboljšati dostop do visokohitrostnega interneta ter olajšati razvoj medregionalne povezanosti; meni, da bi morala imeti sanacija okolja in trajnostni razvoj enako težo pri razvoju regije, in poudarja pomen trgovine za spodbujanje obeh; daje prednost večji podpori EU upravljanju z viri v srednjeazijskih državah ter spodbujanju čezmejnega sodelovanja med njimi;

69. je zaskrbljen zaradi pomanjkanja socialno-ekonomskega razvoja, ki je zastal in neenakomeren, pomanjkanja državne transparentnosti in posledične korupcije, neučinkovitega upravljanja, šibkega institucionalnega okvira, neupoštevanja pravne države in nizke udeležbe civilne družbe, kar spodbuja klientelizem ter zaostruje težave s korupcijo in neučinkovitost države;

70. poudarja vse večji pomen trgovinskih odnosov med EU in Srednjo Azijo, pri čemer je EU sedaj prva trgovinska partnerica v regiji; poudarja potrebo po tem, da EU nadalje okrepi trgovinske in naložbene odnose s srednjeazijskimi državami; v zvezi s tem poudarja potrebo po tem, da države Srednje Azije okrepijo svoja prizadevanja na področju boja proti korupciji in spodbujanja stabilnega okolja, da bi pritegnile tuje naložbe;

Sreda, 13. april 2016

71. meni, da se morajo gospodarski in trgovinski odnosi z državami Srednje Azije razvijati hkrati s pravno državo, demokracijo ter človekovimi pravicami in temeljnimi svoboščinami in nikoli na njihov račun; v zvezi s tem opozarja na pomen sprožitve določb, določenih v ustreznih klavzulah trgovinskih sporazumov, podpisanih z EU, v kolikor bi se izkazalo, da druga pogodbenica krši človekove pravice;

72. poudarja, da je vključujoč in trajnosten gospodarski razvoj ena od ključnih prednostnih nalog strategije; poudarja potrebo po tem, da srednjeazijske države spodbujajo aktivne politike, namenjene zmanjšanju revščine in boju proti socialni izključenosti; ugotavlja globok negativen vpliv, ki ga je na regijo imela upočasnjena gospodarska rast v Rusiji in na Kitajskem, pa tudi še vedno trajajoče geopolitične napetosti in konflikt v Ukrajini; v zvezi s tem poudarja, da slabšanje gospodarstva, ki izhaja iz vse nižjih cen dobrin, devalvacije rublja in upada nakazil migrantov v Rusiji, od katerih se številni vračajo domov brezposelni, za regijo predstavlja resen socialno-ekonomski izziv; v zvezi s tem ugotavlja, da bo stopnja rasti za regijo v obdobju po letu 2014 predvidoma za približno polovico manjša od povprečne stopnje rasti v prejšnjem desetletju;

73. poziva Komisijo, naj razvije programe, ki bodo spodbujali ponovno vključevanje v družbo in zaposlovanje povratnikov iz tujine ter močnejši dialog o migracijah in mobilnosti;

74. poudarja potrebo po strategiji EU za Srednjo Azijo, ki ne bi temeljila na geostrateških interesih, temveč bi bila oblikovana za razvoj participativne in demokratične družbe, ki bi jo odlikovali svoboda združevanja sindikatov in dejavna civilna družba, ter spodbujanje enakosti spolov in krepitev vloge žensk, zlasti na podeželju;

75. poudarja, da se regija kljub hitri gospodarski rasti v zadnjih letih sooča z visoko stopnjo revščine, visoko neenakostjo pri dohodkih in čedalje krajšo pričakovano življenjsko dobo, zlasti na podeželju, kjer živi med 80 in 90 % prebivalstva; poudarja, da je proces privatizacije med gospodarsko tranzicijo povečini izpustil gorske regije; poudarja, da so prizadete predvsem ženske v teh regijah, saj se številni moški selijo v mesta, kjer iščejo zaposlitev, ženskam pa prepustijo celotno breme kmetijskih opravil in družinskih odgovornosti;

76. poudarja pomen zagotavljanja, da je strategija skladna z globalnimi zavezami, zlasti z agendo za trajnostni razvoj do leta 2030, sprejeto 25. septembra 2015 na vrhu OZN o trajnostnem razvoju;

77. spodbuja vključevanje ciljev trajnostnega razvoja v razvojno agendo EU za to regijo; ponovno poudarja, da bo vključevanje ciljev trajnostnega razvoja omogočilo celovitejši trajnostni razvoj v srednjeazijski regiji;

78. poudarja, kako pomembno je, da EU zagrabi priložnost razvojnega sodelovanja, da bi spodbujala spoštovanje človekovih pravic in uresničila cilje trajnostnega razvoja, s tem pa v vseh državah regije povečala stopnjo trgovine in naložb ter okrepila vlogo in vključenost socialnih partnerjev v civilni družbi;

79. meni, da bi bilo treba razvojno pomoč razdeliti zgolj v državah, ki kažejo pristno zavezanost zmanjševanju revščine, enakopravnemu in trajnostnemu socialno-ekonomskemu napredku ter spoštovanju človekovih pravic, te države pa bi morale dokazati, da imajo učinkovito politiko za boj proti korupciji, in EU dovoliti spremljanje izvajanja s tem povezanih prizadevanj; se v zvezi s tem sprašuje, kakšna sta smisel in stroškovna učinkovitost pomoči, odobrene Turkmenistanu in Uzbekistanu; poziva k pregledu politike, če bo prišlo do izboljšanja; spodbuja podpredsednico/visoko predstavnico, naj pomaga pri spodbujanju napredka na tem področju; obžaluje, da so zaradi visoke stopnje korupcije in neučinkovite birokracije zmogljivosti črpanja pomoči zelo nizke, pozitivni učinki pomoči pa zelo omejeni;

Sreda, 13. april 2016

80. ugotavlja, da je bil sedANJI pregled namenoma ločen od načrtovanja programov za obdobje 2014–2020 v okviru instrumenta za razvojno sodelovanje, ki je bilo opravljeno leta 2014, da bi se izognili morebitnim nejasnostim in podvajanju, obenem pa ohranili skladnost ukrepov EU v regiji;
81. poziva k osredotočanju razvojne pomoči na razvoj podeželja in trajnostno kmetijstvo, zlasti da kmetijstvo ne bi bilo več odvisno od monokultur, kot je gojenje bombaža;
82. poziva EU, naj spremlja učinkovitost svoje tehnične in finančne pomoči reformi javnega sektorja v državah Srednje Azije;
83. poziva k usklajevanju razvojnih politik EU z dejavnostmi držav članic v regiji; poziva k tesnemu sodelovanju na področju razvojne politike z ZDA v okviru partnerstva za trajnostni razvoj; poziva tudi k sodelovanju s Kitajsko in Rusijo pri razvoju srednjeazijske regije;
84. upošteva odločno delovanje Kitajske v regiji in dejstvo, da je z vloge zunanje trgovinske partnerice prešla na vlogo regionalne mediatorke gospodarskega upravljanja, vključno z regionalnim zagotavljanjem skupnih dobrin;
85. meni, da bodo sinergije med Evropskim skladom za strateške naložbe in kitajsko pobudo „En pas, ena pot“ pomembno orodje za gospodarski in socialni razvoj regije;
86. ugotavlja tudi, da sta se dve državi, Kazahstan in Kirgizistan, pridružili novi Evrazijski gospodarski uniji, ustanovljeni na pobudo Rusije;
87. poziva k tesnemu sodelovanju EU s skladi in agencijami OZN ter s Svetovno banko;
88. je seznanjen z nadaljevanjem sektorske proračunske podpore v Kirgizistanu in Tadžikistanu ter poziva Komisijo in ESZD, naj opredelita in uporabita trdne in objektivno preverljive pogoje, zlasti za vse programe proračunske podpore, ki se bodo nadaljevali; vendar poudarja, da morajo vse to spremljati strožja merila, vključno z močno agendo za reforme ter učinkovitimi ukrepi za boj proti korupciji; poudarja, da proračunske podpore EU ne bi smeli uporabljati za neposredno financiranje osnovnih javnih storitev (kot so osnovno- in srednješolsko izobraževanje, osnovne zdravstvene storitve in osnovna infrastruktura), kar je primarna odgovornost oblasti; nasprotno meni, da bi morala biti pomoč EU povezana z uspešnostjo oblasti v zvezi s tem ter da bi morala proračunska podpora EU spodbujati razvoj naprednih javnih storitev, kot so raziskave, inovacije, univerzitetno izobraževanje, inovativne infrastrukture itd.;
89. pozdravlja povečanje makrofinančne pomoči in poziva k uporabi ustreznega instrumenta na podlagi strogih meril glede stroškov in koristi ter podrobnih ocen učinka, osredotočenih na učinke prelivanja; ob upoštevanju glavnih točk iz poročil o napredku pri izvajanju strategije poudarja pomen udeležbe držav članic pri zagotavljanju pomoči EU za doseg večjega učinka in izboljšanje rezultatov;
90. pozdravlja prošnjo Kirgizistana za uporabo sheme GSP+ in upa, da bosta Tadžikistan in Uzbekistan sledila njegovemu zgledu;
91. meni, da je pomembno, da vse države Srednje Azije spoštujejo pravila Svetovne trgovinske organizacije (STO) in pristopijo k tej organizaciji;

Sreda, 13. april 2016

92. v skladu z ugotovitvami OECD priznava posebni pomen programov za poslovne povezave med tujimi neposrednimi naložbami ter malimi in srednjimi podjetji kot orodij za diverzifikacijo in povečanje učinka prelivanja za naložbe, s čimer se srednjeazijskim državam omogoči, da tuje neposredne naložbe tesneje povežejo s svojimi gospodarstvi in povečajo svojo konkurenčnost, pri tem pa dobijo dostop do mednarodnih trgov, financ, tehnologije in vodstvenih spretnosti; v zvezi s tem poziva vlade srednjeazijskih držav, naj začnejo izvajati te programe in povečajo udeležbo deležnikov v obstoječih programih za poslovne povezave; poudarja, da je treba za zagotovitev, da bo lokalna proizvodnja dosegla mednarodne standarde kakovosti, sprejeti dopolnilne ukrepe, kot sta nudenje programov usposabljanja, ki bodo malim in srednjim podjetjem pomagali nadgraditi spretnosti njihovega osebja, ali pomoč tem podjetjem pri sprejemanju mednarodno priznanih standardov kakovosti;

93. poudarja, da je za trajnostni gospodarski razvoj v tej regiji izjemno pomembno poglobiti regionalno vključevanje, okrepiti trgovino znotraj regije, se osredotočiti na prometna omrežja in logistične storitve ter izboljšati poslovno ozračje, pa tudi zakonodajni in regulativni okvir, zlasti za mala in srednja podjetja;

94. želi spomniti na številne primere nalezljive tuberkuloze v srednjeazijski regiji; poudarja, kako pomembno je nenehno zdraviti tuberkulozo v državah v vzponu, ki ne prejemajo več dvostranske pomoči EU, saj nekateri sevi tuberkuloze razvijajo odpornost na zdravila;

Energija, okolje, voda in promet

95. poudarja potrebo po intenzivnejšem dialogu o razvoju infrastrukture, vključno z energetske in prometnimi omrežji ter internetnimi povezavami visoke zmogljivosti;

96. priznava, da je sodelovanje na področju energije ključno vprašanje v okviru odnosov med EU in Srednjo Azijo; regijo obravnava kot dodaten potencialen vir energetske varnosti za EU, zlasti kar zadeva potencial za okrepljeno sodelovanje s Kazahstanom in Turkmenistanom; opozarja na dejstvo, da je v skladu z zavezami za energetske unije in ob upoštevanju pomena energetske unije za splošno varnost Unije za EU pomembna zanesljiva in stabilna oskrba s cenovno dostopno energijo; posledično poudarja potrebo po tem, da sta oskrba z energijo in diverzifikacija energije ključna elementa strategije EU-Srednja Azija, ter poziva EU, naj okrepi prizadevanja za povezovanje energetske trgov, kar je v interesu vseh strani, saj bo prispevalo k energetske diverzifikaciji; v zvezi s tem poziva k okrepljeni prizadevanj za doseg cilja razširitve južnega koridorja na Srednjo Azijo in transkaspjskega plinovoda; poudarja pa, da morajo energetske sporazumi in dialogi vključevati močne elemente človekovih pravic;

97. je seznanjen z dejstvom, da EU podpira energetske projekte, ki bi lahko razširili južni plinski koridor, vključno prek transkaspjskih in morebiti iranskih poti; vendar poziva EU, naj zanje opravi celovite študije izvedljivosti, vključno s presojo vpliva na okolje in oceno socialnega učinka;

98. podpira prizadevanja EU za spodbujanje energije iz obnovljivih virov, energetske učinkovitosti in povezovanja energetske trgov v Srednji Aziji s tistimi v sosednjih državah, pa tudi s trgi EU;

99. ponovno izraža mnenje, da je ponovna naložba prihodkov iz naravnih virov ključnega pomena za trajnosten socialno-ekonomski razvoj;

100. spodbuja boljše usklajevanje in oživitvev prizadevanj v okviru regionalne platforme za nujno vodo in okolje pod vodstvom Italije in Romunije;

101. zagovarja okrepljeno proaktivno vlogo EU, kar zadeva okoljsko trajnostni razvoj; v zvezi s tem opozarja na pomen načel okoljske trajnosti v okviru pridobivanja oziroma predelave naravnih virov v regiji, kar spodbuja pobuda za preglednost v ekstraktivni industriji; ugotavlja, da izmed držav v regiji pobudo upoštevata zgolj Kazahstan in Kirgizistan, medtem ko je bil Tadžikistanu status države kandidatke leta 2015 začasno odvzet;

Sreda, 13. april 2016

102. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je poleg čedalje večjega vpliva podnebnih sprememb še zmeraj opaziti okoljske izzive, ki so zapuščina sovjetskega obdobja, denimo tiste v zvezi z nenadzorovanim jedrskim onesnaževanjem v preteklih desetletjih, ki še poteka, z nujnim čiščenjem objektov za jedrske poizkuse, industrijskimi in rudarskimi dejavnostmi, netrajnostnim izkoriščanjem naravnih virov, degradacijo tal in ekosistemov, onesnaženostjo zraka, dezertifikacijo in predvsem katastrofalnim upravljanjem vode; v zvezi s tem poziva Komisijo, naj poveča tehnično pomoč, pomaga pri mobilizaciji sredstev ter zagotovi evropsko znanje in najboljšo prakso za obravnavo teh težav;

103. poziva EU, naj še naprej zagotavlja finančno in tehnično pomoč za obravnavo zdravstvenih, humanitarnih, okoljskih in gospodarskih vprašanj ter vprašanj ozaveščanja v zvezi s posledicami jedrskega testiranja, ki ga je v preteklosti ZSSR izvajala na območju za jedrsko testiranje Semipalatinsk na severovzhodu Kazahstana blizu mesta Semej (ki se je nekdanje imenovalo Semipalatinsk);

104. pozdravlja in spodbuja nadaljnja prizadevanja za prilagajanje podnebnim spremembam in odpornost nanje ter poziva države Srednje Azije, naj tvorno prispevajo k uspešnosti podnebne konference v Parizu leta 2015;

105. poziva EU, naj še okrepi svoje programe za zmanjšanje tveganja nesreč in izgradnjo odpornosti v Srednji Aziji kot regiji z visokim tveganjem za naravne nesreče, v kateri so prisotne tudi resne grožnje okoljskih nesreč in podnebnih sprememb;

106. izraža globoko zaskrbljenost glede množičnega pogina čred antilop sajga v Kazahstanu maja 2015; poziva EU, naj z raziskavami in okoljskimi ukrepi prispeva k preprečevanju morebitnih tovrstnih primerov v prihodnosti;

107. poziva EU, naj nadaljuje svoja prizadevanja za spodbujanje sodelovanja med državami Srednje Azije glede upravljanja voda;

108. spodbuja EU, naj prednostno obravnava in pogosteje uporablja „vodno diplomacijo“, da bi poenostavila izboljšano čezmejno upravljanje vode in posredovala pri reševanju sporov, vključno s spodbujanjem odprtega in učinkovitega okvira, zlasti v primeru jezga Rogun; v zvezi s tem poziva EU, naj dodatno spodbuja in pospeši spoštovanje mednarodnih konvencij in pravnih načel v zvezi s skupnimi vodnimi viri;

109. poziva države v regiji, naj podpišejo in ratificirajo Konvencijo iz Espooja in Aarhuško konvencijo OZN, ki se nanašata na spore glede vode, v kolikor tega še niso storile, in v izvajanje teh konvencij vključijo civilno družbo;

110. poziva k okrepljenim prizadevanjem za obvladovanje dramatičnih posledic ekološke katastrofe, ki jo predstavlja krčenje Aralskega jezera, ter spopadanje z njimi; poziva Komisijo, naj okrepi podporo mednarodnemu skladu za Aralsko jezero, in poziva ESZD, naj to vprašanje obravnava v okviru svojih rednih odnosov z Uzbekistanom;

111. poudarja, da je vzpostavitev strateškega, sodobnega in medoperabilnega sistema cestne in železniške infrastrukture vzdolž svilne ceste v osrednjem interesu Kitajske, EU in Rusije ter da bi uspešna integracija te regije s sodobno in zanesljivo infrastrukturo ponudila pomembno priložnost za tesnejše regionalno gospodarsko vključevanje, spodbujanje mobilnosti oseb in medkulturno izmenjavo, s tem pa vzpostavila boljše pogoje za napredek na področju načel pravne države in demokracije;

112. ponovno poudarja pripravljenost EU, da ponudi svoje izkušnje in znanje za spodbujanje sprejemanja in uveljavljanja visokih varnostnih in okoljskih standardov pri vseh vrstah prevoza ter zagotavljanje lažjih povezav vzdolž evropsko-kavkaško-srednjeazijskega prometnega koridorja; zlasti podpira nadaljnja prizadevanja EU za razvoj varnega zračnega in pomorskega prometa v Srednji Aziji;

Sreda, 13. april 2016

113. spodbuja nadaljnje usklajevanje EU s kitajsko prometno politiko v regiji;

Regionalno sodelovanje, varnostni izzivi in upravljanje meja

114. spodbuja EU, naj okrepi svoj dialog o Srednji Aziji z ustreznimi regionalnimi in mednarodnimi organizacijami ter s sosednjimi državami držav Srednje Azije in drugimi dejavnimi državami v regiji;

115. spodbuja EU, naj okrepi povezljivost, in sicer tako, da skupaj z državami Srednje Azije opredeli področja okrepljenega sodelovanja, zlasti kar zadeva promet in energijo; poudarja, da bi morali dati prednost medsebojnemu povezovanju srednjeazijskih držav ter njihovem vključevanju na mednarodne trge in koridorje;

116. verjame, da bi morala EU v sodelovanju z državami članicami še naprej spodbujati specifične politike regionalnega povezovanja in gradnje zaupanja, pri tem pa z večjim sodelovanjem nagrajevati pozitivne ukrepe posameznih srednjeazijskih držav ali skupin držav; meni, da bi morali biti ukrepi EU prilagojeni potrebam in posebnim značilnostim vsake države; poudarja, da je treba poglobiti politični dialog in spodbuditi ukrepe gradnje zaupanja med državami v tej regiji;

117. meni, da je poglobitev regionalnega gospodarskega povezovanja pomemben element za regionalno stabilnost in vzpostavljanje miru;

118. poudarja pomen sodelovanja z OVSE in OZN na vseh področjih politike;

119. poziva EU, naj v določene vidike evropske strategije za Srednjo Azijo na *ad hoc* podlagi vključi tudi Mongolijo;

120. priznava, da so glavne grožnje in izzivi, opredeljeni v strategiji za Srednjo Azijo, še zmeraj relevantni;

121. meni, da bi morala EU spodbujati regionalno sodelovanje, zlasti kar zadeva skupna vprašanja in skupne izzive, in da bi morali skupni interesi prevladati nad heterogenostjo zadevnih držav;

122. ugotavlja, da so nerazrešena etnična vprašanja, odsotnost obetov za miren prenos moči in ne vključujoče upravljanje v državah Srednje Azije viri morebitne nestabilnosti in ekstremizma ter da je zaradi tega pod velik vprašaj postavljena uspešna uresničitev osrednjih interesov EU, ki izhajajo iz strategije za Srednjo Azijo;

123. podpira dolgoročni cilj EU o preobrazbi nastajajočega varnostnega dialoga na visoki ravni med EU in Srednjo Azijo v dejanski forum za obravnavo skupnih varnostnih izzivov v regiji in onkraj njenih meja, kot so učinki prelivanja vojne v Afganistanu, vključno z grožnjo, ki jo predstavlja Islamska država, trgovino z drogami, trgovino z ljudmi, nasilnim ekstremizmom in terorizmom ter kemičnimi, biološkimi, radiološkimi in jedrskimi tveganji; poudarja pomen in pozitiven vpliv programov za regionalno sodelovanje, tudi tistih, ki krepijo čezmejno sodelovanje in varnost na mejah, kot sta program upravljanja meja za Srednjo Azijo in program za ukrepanje v boju proti drogami za Srednjo Azijo; meni, da je treba v dialog vključiti osredotočenost na človekovo varnost in ne zgolj na državno varnost; ponovno izraža odločenost EU, da nadalje razvija tako regionalne kot dvostranske varnostne dialoge z državami srednje Azije in s tem zagotovi močnejšo vključenost Afganistana v sodelovanje z zadevnimi regionalnimi partnerji, zlasti regionalnim centrom OZN za preventivno diplomacijo za Srednjo Azijo (UNRCCA);

124. je seznanjen s sprejetjem programa za ukrepanje v boju proti drogami za Srednjo Azijo za obdobje 2014–2020; vendar je zaskrbljen zaradi rekordnega gojenja opija in s tem povezane trgovine iz Afganistana prek Srednje Azije; poziva ESZD/Komisijo, naj obravnava vprašanje sodelovanja organiziranega kriminala ter elit pri trgovini z drogami ter negativne učinke na javno zdravje v regiji;

Sreda, 13. april 2016

125. ponovno priporoča, naj se program za upravljanje meja v Srednji Aziji in program za ukrepanje na področju drog v Srednji Aziji združita v okviru instrumenta za prispevanje k stabilnosti in miru, ne pa v okviru instrumenta za razvojno sodelovanje;

126. poziva EU, naj nadaljuje z regionalnimi programi podpore, usmerjenimi v preprečevanje konfliktov in vzpostavlanje miru, vključno s spodbujanjem pomiritve med skupnostmi in etničnimi skupinami, ter v določanje meja v Srednji Aziji, ki se financira v okviru instrumenta za prispevanje k stabilnosti in miru;

127. pozdravlja projekt za čezmejno sodelovanje za trajnostni mir in razvoj, ki ga sponzorirata Švica in UNDP in katerega namen je v čezmejnih območjih med Kirgizistanom in Tadžikistanom ustvariti okolje, ki v večji meri prispeva k trajnostnemu miru in razvoju;

128. pozdravlja vlogo, ki jo pri preprečevanju konfliktov v regiji igrata regionalni center UNRCCA, ki ima od leta 2007 sedež v Ašhabadu, ter OVSE;

129. poziva EU, naj podpre pobude regionalnega centra UNRCCA in se pod njegovi nadzorom osredotoči na vprašanje voda ter sproži dialog med petimi državami, da bi se spopadli s čezmejnimi onesnaževanjem;

130. poziva Komisijo, naj upošteva neugodne posledice, ki bi jih vprašanja dostopa do vodnih virov lahko imela za stabilnost in varnost Srednje Azije, ter pozorno spremlja vsakršen razvoj dogodkov;

131. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da sta bila Turkmenistan in Uzbekistan v letnem poročilu ZDA o trgovini z ljudmi za leto 2015 ⁽¹⁾ uvrščena na seznam držav, ki jih je treba nadzorovati, kar pomeni, da se število žrtev trgovine z ljudmi povečuje; poziva koordinatorko EU za boj proti trgovini z ljudmi, naj podpira Turkmenistan in Uzbekistan v boju proti trgovini z ljudmi, ki je žalitev za človeško dostojanstvo in pogosto zajema psihološki teror in fizično nasilje, zato ga je treba izkoreniniti; poziva države članice, da na to pomembno temo opozorijo v odnosih s temi državami;

132. poudarja pomen sodelovanja med EU in državami Srednje Azije pri preprečevanju terorizma in boju proti njemu; je globoko zaskrbljen zaradi dejavnosti skrajne organizacije Islamska država pri novačenju vedno večjega števila srednjeazijskih državljanov, ki potujejo na Bližnji vzhod, da bi se borili ali drugače podpirali to organizacijo, organizacijo Al Nusra ter druge teroristične in skrajne organizacije, k čemur jih deloma spodbudijo politična marginalizacija in slabi gospodarski obeti; priznava, da v kolikor se bo bistven delež radikaliziranih državljanov Srednje Azije vrnil v svoje matične države, bo to pomenilo tveganje za varnost in stabilnost po vsej Srednji Aziji, v Afganistanu, Iranu, Rusiji, na Kitajskem in v Indiji;

133. spodbuja EU, naj skupaj z vladami držav Srednje Azije obravnava skupne izzive novačenja borcev in podpornikov s strani Islamske države prek osredotočanja na politične in upravne neuspehe, na primer s spodbujanjem verske svobode ob varovanju sekularnih ustav in pregledu diskriminatornih zakonov in politik, izvajanjem programov ozaveščanja tako za moške kot za ženske, osredotočanjem na zaposlovanje prikrajšanih mladih, prednostno obravnavo reforme policije in zagotavljanjem boljšega usklajevanja varnostnih služb ter učenja prek evropskih in azijskih izkušenj pri rehabilitaciji in ponovnem vključevanju islamističnih skrajnežev;

134. meni, da je mednarodno sodelovanje, tudi z Rusijo in Kitajsko, ključnega pomena za obravnavo vse večje grožnje, ki jo predstavlja islamistična radikalizacija v Srednji Aziji; poziva vse mednarodne akterje z vplivom v regiji, naj spodbujajo države Srednje Azije, da bi si skupaj prizadevale za boljše usklajevanje sodelovanja med varnostnimi službami, tudi kar zadeva izmenjavo obveščevalnih podatkov; poudarja, da bi moralo biti tovrstno sodelovanje skladno z njihovimi mednarodnimi zavezami na področju človekovih pravic;

⁽¹⁾ Pripravilo zunanje ministrstvo ZDA.

Sreda, 13. april 2016

135. izraža globoko zaskrbljenost glede vse slabših varnostnih razmer v severnem Afganistanu ter tveganj posledic za vojaško in politično stabilnost regije; pozdravlja izboljšanje skladnosti med strategijo EU za Afganistan ter strategijo EU za Srednjo Azijo; vendar poudarja potrebo po tesnejšem povezovanju pristopa EU k Srednji Aziji s pristopom k Afganistanu ter po prilagajanju obstoječih politik strategiji za Afganistan za obdobje po letu 2014; spodbuja sodelovanje Afganistana v programih, usmerjenih v stabilnost in varnost v regiji; spodbuja vlade držav Srednje Azije, naj prevzamejo bolj proaktivno vlogo in sodelujejo v okviru širših skupnih prizadevanj za stabilnost v Afganistanu; poudarja, da je treba strategije za človekovo varnost, boj proti terorizmu, priseljevanje in boj proti trgovini z drogami usklajevati na regionalni ravni;

136. poziva Svet, Komisijo in ESZD, naj v svojih odnosih z državami Srednje Azije prednostno obravnavajo reformo varnostnega sektorja, vključno z boljšim financiranjem in usposabljanjem, spodbujanjem verskih svoboščin v okviru sekularnih ustav, preventivnimi vidiki boja proti terorizmu in prizadevanji za rehabilitacijo nekdanjih džihadistov kot deli splošne strategije za obravnavo izziva, ki ga predstavlja islamistični ekstremizem; obžaluje, da EU kljub nujni potrebi po reformi varnostnega sektorja v srednjeazijskih državah tega vprašanja ni uspela vključiti v svojo strategijo; v zvezi s tem pozdravlja napredek, dosežen v Kazahstanu, kot izhodišče za reforme na regionalni ravni; poziva EU, naj razvije posebne programe za reformo varnostnega sektorja za Kirgizistan in morda Tadžikistan, v okviru katerih naj se osredotoči na pravno državo in standarde na področju človekovih pravic v kazenskem pravosodju ter civilno policijo;

137. priznava, da pet srednjeazijskih držav še naprej vzdržuje srednjeazijsko območje brez jedrskega orožja;

138. poziva države članice, naj si bolj enotno tolmačijo in izvajajo ter dosledno spoštujejo osem meril, določenih v skupnem stališču EU o izvozu orožja iz leta 2008; v zvezi s tem izraža zaskrbljenost zaradi tega, ker nekatera evropska podjetja po sklenitvi dvostranskih sporazumov s strani nekaterih držav članic ne spoštujejo tega skupnega stališča;

139. poziva države članice, naj prenehajo z izvažanjem gotovih vsiljivih sistemov nadzora v države v regiji, v kolikor obstajajo zadostni dokazi, da se bodo ti sistemi uporabljali proti novinarjem, politikom ali zagovornikom človekovih pravic; poziva Komisijo, naj pregleda evropski sistem za nadzor izvoza, da bi preprečila, da takšni vsiljivi sistemi pristanejo v napačnih rokah;

Vprašanja, ki veljajo za posamezno državo

140. poudarja, da naslednji odstavki, ki se nanašajo na posamezne države, obravnavajo zgolj prednostne težave, zato ne zajemajo vseh vprašanj;

Kazahstan

141. poudarja, da bi morali globlji politični in gospodarski odnosi temeljiti na skupnih vrednotah; ugotavlja, da je Kazahstan prvi srednjeazijski partner, s katerim je EU prek pogajanj sklenila in podpisala sporazum o okrepljenem partnerstvu in sodelovanju; s sklenitvijo tega sporazuma pričakuje dejavna in konkretna prizadevanja Kazahstana za politične in demokratične reforme, ki izhajajo iz njegovih mednarodnih obveznosti in zavez; priznava program v 100 korakih kot poskus za obravnavo nujnih reform v državi;

142. v zvezi s tem poudarja priporočila Parlamenta glede pogajanj za sporazum o okrepljenem partnerstvu in sodelovanju med Kazahstanom in EU z dne 22. novembra 2012, ki so ključnega pomena za soglasje Parlamenta za sklenitev tega sporazuma ter prihodnje sodelovanje med EU in Kazahstanom;

Sreda, 13. april 2016

143. je globoko zaskrbljen glede čedalje slabših razmer na področjih svobode medijev, svobode izražanja ter svobode zbiranja in združevanja; želi spomniti in poudarja, da je bil konkreten in oprijemljiv napredek pri političnih reformah povezan z napredkom pri pogajanjih o novem sporazumu o okrepljenem partnerstvu in sodelovanju; poziva Kazahstan, naj si na vse načine prizadeva, da bo njegova zakonodaja v skladu s standardi Sveta Evrope ter da bo zagotovljeno polno izvajanje temeljnih svoboščin brez samopredpisanih omejitev; poziva kazahstanske oblasti, naj sprejmejo konkretne in učinkovite ukrepe za izvajanje priporočil, ki jih je o svobodi mirnega zbiranja in združevanja podal posebni poročevalec OZN v svojem poročilu o izidih misije v Kazahstanu januarja 2015; v zvezi s tem spodbuja Kazahstan, naj pregleda in spremeni svoj novi kazenski zakonik, kar zadeva kriminalizacijo obrekovanja, saj to spodkopava temeljne svoboščine; izraža svojo globoko zaskrbljenost glede zakona o nepridobitnih organizacijah, ki spodkopava neodvisnost in celo obstoj nevladnih organizacij v Kazahstanu, ter poziva k njegovemu pregledu;

144. opozarja Kazahstan na njegove zaveze k demokratičnim reformam v okviru OVSE in ga poziva, naj svoje ambicije na področju zunanje politike – kot član Sveta OZN za človekove pravice v obdobju 2013–2015, gostitelj mednarodnega sejma EXPO v letu 2017 in kandidat za nestalni sedež v Varnostnem svetu OZN za obdobje 2017–2018 – prenese tudi na pomembne notranjepolitične reforme;

145. poudarja, da je sodeč po predhodnih zaključkih mednarodne misije OVSE/ODIHR, ki je opazovala volitve 20. marca 2016, pred Kazahstanom še dolga pot, preden bo izpolnil obveznosti OVSE glede demokratičnih volitev, čeprav je bilo mogoče opaziti zmeren napredek; spodbuja kazahstanske organe, naj sprejmejo ustrezne ukrepe, da bi začeli v celoti izvajati vsa priporočila OVSE/ODIHR;

146. poziva k izpustitvi vseh političnih zapornikov, vključno z Vladimirom Kozlovom, vodjo opozicijske stranke Alga;

147. priznava pozitivno vlogo, ki jo je odigral Kazahstan s tem, ko je gostil in spodbujal pogajanja med E3+3 in Iranom o iranskem jedrskem programu leta 2013, pozitiven prispevek države h globalnim pobudam za jedrsko varnost, vključno s tem, da gosti novo mednarodno banko za jedrsko gorivo, ki jo upravlja IAEA in ki bo začela z delovanjem leta 2017, poskusno posredovalno vlogo, kar zadeva krizo med Rusijo in Ukrajino, ter pomoč pri pogajanjih med sirsko opozicijo;

148. pozdravlja dejstvo, da je Kazahstan leta 2015 dosegel zadnjo stopnjo procesa pristopa k STO;

Kirgizistan

149. obžaluje dejstvo, da je Kirgizistan, država v regiji, na katero je EU glede uresničevanja demokratičnih ambicij polagala največje upe, opešal pri svojih prizadevanjih;

150. izreka pohvalo Kirgizistanu glede napredka, ki ga je prikazal na zadnjih parlamentarnih volitvah; priznava miren potek teh volitev in znatno večjo preglednost; pozdravlja ugotovitve misije OVSE za spremljanje volitev glede parlamentarnih volitev v Kirgizistanu 4. oktobra 2015, v katerih sta bila poudarjena širok nabor možnosti, ki so na voljo volivcem, ter konkurenčna volilna kampanja; vendar izraža svojo zaskrbljenost glede obveznega registriranja biometričnih podatkov kot pogoja za glasovanje, kar je povzročilo večje težave glede vključujoče razsežnosti volilnega seznama; poudarja, da so potrebna dodatna prizadevanja, da bi vzpostavili povsem delujočo parlamentarno demokracijo, čeprav je v Kirgizistanu kot eni od pilotnih držav za podporo EU za demokracijo opaziti začetne spodbudne znake pri izvajanju demokratičnih reform in prehodu na dejanski večstrankarski sistem;

151. pozdravlja dejstvo, da je Kirgizistan umaknil omejujoč osnutek zakonodaje o „tujih agentih“ in osebah LGBTI, ter ga poziva, naj zavrne vsako zakonodajo, ki bi diskriminirala osebe LGBTI in bila uperjena zoper civilno družbo;

Sreda, 13. april 2016

152. pozdravlja uspešno izvolitev Kirgizistana v Svet OZN za človekove pravice za obdobje 2016–2018 in to državo poziva, naj tvorno uporabi svoje prihajajoče članstvo, da bi obravnavala vprašanja človekovih pravic;

153. poziva Komisijo/ESZD, naj pomagata Kirgizistanu pri zagotavljanju pravice za žrtve spopadov med etničnimi skupinami leta 2010;

Tadžikistan

154. poziva Tadžikistan, naj izpolni svoje mednarodne zaveze na področju človekovih pravic ter zaščiti svobodo zbiranja in neodvisnost pravne stroke; opozarja na težaven položaj medijev po tem, ko je predsednik podpisal novo uredbo, v skladu s katero se bodo vse informacije o uradnih dogodkih posredovale prek državne tiskovne agencije, s čimer je dostop drugih medijev omejen; poziva Tadžikistan, naj se ne vmešava v delo nevladnih organizacij in naj ne izvaja nedavno sprejete zakonodaje glede financiranja nevladnih organizacij;

155. izraža zaskrbljenost nad odločitvijo o prepovedi tadžikistanske islamske stranke prepovedi, potem ko je bilo opaziti zaskrbljujoč trend zatiranja legitimnih političnih sil in utišanja kritičnih glasov pod pretvezo varnostnih razlogov; poziva tadžikistanske oblasti, naj izpolnijo zaveze mirovnega sporazuma iz leta 1997 in sprejmejo potrebne ukrepe za zagotavljanje svobode izražanja, pluralizma ter svobodnega in odprtega političnega ozračja;

156. je seznanjen s sklepi misije OVSE/ODIHR za opazovanje volitev glede parlamentarnih volitev v Tadžikistanu 1. marca 2015, in sicer, da so volitve potekale v omejenem političnem prostoru in niso zagotovile enakih konkurenčnih pogojev za kandidate;

157. še vedno izraža pomisleke glede neučinkovitosti razvojne pomoči EU v državi; poziva ESZD/Komisijo, naj prednostno obravnavata programe, namenjene preprečevanju mučenja v centrih za pridržanje in svobodi medijev v Tadžikistanu;

158. pozdravlja pristop Tadžikistana k STO marca 2013;

Turkmenistan

159. poudarja, da je Turkmenistan podpisnik večine najpomembnejših mednarodnih sporazumov in je zato dolžan v vseh okoliščinah spoštovati in varovati človekove pravice; izraža svojo pripravljenost za povečanje podpore EU na področju demokratičnih načel in človekovih pravic, zlasti z učinkovito uporabo EIDHR ter drugih sredstev za podporo procesu reform v državi;

160. obžaluje, da so v obdobju, zajetem v poročilu, razmere na področju pravne države, človekovih pravic in temeljnih svoboščin kljub nekaterim zakonodajnim prizadevanjem na političnem, pravnem, ekonomskem, socialnem in izobraževalnem področju praktično ostale nespremenjene; verjame, da bi morali novo zakonodajo v luči mednarodnih zavez na področju človekovih pravic pregledati mednarodni strokovnjaki;

161. poziva podpredsednico/visoko predstavnico in Komisijo, naj sodelujeta s turkmenistanskimi oblastmi in zahtevata konkretne ukrepe za izboljšanje razmer na področju človekovih pravic in pravne države v skladu s členom 21 PEU; poziva tudi, naj se ob dialogu o človekovih pravicah, ki poteka, še naprej izpostavlja vprašanje človekovih pravic na vseh ravneh; ponovno poziva ESZD, naj urad za zvezo v Ašhabadu čim prej nadgradi v delegacijo EU v Turkmenistanu s polnimi pooblastili, da bo med drugim sodelovala s civilno družbo in spremljala razmere na področju človekovih pravic;

162. poudarja pomen nadaljevanja dialoga o človekovih pravicah, zlasti kar zadeva nadaljevanje pritiska za izpustitev posameznikov, pridržanih iz politično motiviranih razlogov, in razkritje usode izginulih zapornikov;

Sreda, 13. april 2016

163. priznava, da bi začetek veljavnosti sporazuma o partnerstvu in sodelovanju s Turkmenistanom pomagal izkoristiti polni potencial razvitih odnosov s to državo;

164. poziva podpredsednico/visoko predstavnico, naj spoštuje sporazum, dosežen z njeno predhodnico, glede nadzornega mehanizma, ki Parlamentu omogoča, da ga ESZD ustrezno obvešča o izvajanju sporazuma o partnerstvu in sodelovanju, ko ta prične veljati;

165. pozdravlja nedavno okrepljeno sodelovanje Turkmenistana z EU na področjih skupnega interesa; je seznanjen s sodelovanjem države na srečanju OVSE o uveljavljanju človeške razsežnosti leta 2015 in s prisotnostjo visokih turkmenistanskih uradnikov na 15. letni seji skupnega odbora v okviru vmesnega trgovinskega sporazuma oktobra 2015;

166. poziva Turkmenistan, naj preneha s tekočo kampanjo odstranjevanja satelitskih krožnikov in blokiranja dostopa do nekaterih spletnih strani ter preneha z zastraševanjem in nadlegovanjem neodvisnih novinarjev in aktivistov civilne družbe;

Uzbekistan

167. obžaluje, da se EU premalo učinkovito zavzema za demokratizacijo v Uzbekistanu, in znova izraža pričakovanje, da si bo EU dejavno prizadevala za izpolnitev tega cilja v državi; ugotavlja, da uzbekistanska vlada ni pripravljena izvesti bistvenih reform; spodbuja podpredsednico/visoko predstavnico, naj oblikuje politiko kritičnega, konstruktivnega, pogojevalnega in skladnega evropskega sodelovanja z Uzbekistanom;

168. obžaluje sistematične in rutinske kršitve temeljnih pravic in svoboščin kljub sprejetju izboljšanih zakonov na tem področju in ratifikaciji mednarodnih instrumentov za človekove pravice; poziva uzbekistanske oblasti, naj sprejmejo pomembne ukrepe za celovito obravnavo pomislekov in učinkovito izvajanje vseh priporočil posebnega poročevalca OZN o mučenju, odbora proti mučenju in odbora za človekove pravice;

169. vztraja, da morajo uzbekistanske oblasti izpustiti vse tiste, ki jih je doletela kazen zavora kot povračilni ukrep zaradi mirnega uveljavljanja svobode izražanja, združevanja in zbiranja, ter poudarja potrebo po preprečevanju in preiskovanju primerov mučenja v zaporih; izraža svojo zaskrbljenost glede samovoljnih podaljševanj trajanja zapornih kazni; poziva uzbekistanske oblasti, naj neodvisnim nevladnim organizacijam omogočijo neovirano delo;

170. pozdravlja dejstvo, da je ta država dosegla nekaj napredka pri odpravi dela otrok, in zlasti vladno prepoved v zvezi s tem; želi spomniti, kako pomembno je neodvisno in nepristransko spremljanje izvajanja te prepovedi; ponovno izraža potrebo po odpravi prisilnega dela med vsakoletnim obiranjem bombaža ter obenem spodbuja nadaljnjo zavezo vlade, da bo nadaljevala s konkretnimi prizadevanji, kot je akcijski načrt, da bi odpravila prisilno delo, skupaj s priporočili MOD in Svetovne banke;

171. želi spomniti, da se je Parlament odločil, da ne bo obravnaval odobritve protokola k sporazumu o partnerstvu in sodelovanju med EU in Uzbekistanom, s katerim bi se uporabala določb sporazuma razširila na dvostransko trgovino s tekstilom, dokler ne bo potrjeno, da so bile opravljene konkretne reforme, ki so prinesle otipljive rezultate pri zagotavljanju, da bosta tako praksa prisilnega dela kot delo otrok v Uzbekistanu izkoreninjena;

172. v zvezi s tem meni, da je bil določen del minule razvojne pomoči EU za Uzbekistan, vključno z izgradnjo zmogljivosti s strani parlamenta te države, napačno usmerjen in bi ga morali namesto tega nameniti bolj smotnim področjem, kot sta razvoj podeželja ali upravljanje okolja in voda;

Sreda, 13. april 2016

173. izraža svojo globoko zaskrbljenost glede dejavnosti uzbekistanskega islamističnega gibanja, ki je avgusta 2015 priseglo zvestobo Islamski državi in v Srednji Aziji rekrutiralo na tisoče džihadistov;

o

o o

174. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, ESZD, posebnemu predstavniku EU za Srednjo Azijo ter vladam in parlamentom Kazahstana, Kirgizistana, Tadžikistana, Turkmenistana in Uzbekistana.
